

Tõstamaa Tuuled

Tõstamaa
valla
ajaleht

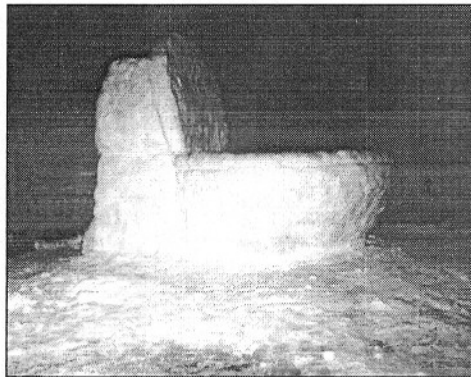
Nr. 1 (71)

Jaauar

2002

Alanud aasta esimesed ehitused Tõstamaal

Tänavune talv tõi aastavahetuseks maha niipalju lund, et tekkis tahtmine sellega midagi peale hakata. Pidasime Mairega nõu ja otsustasime läbi viia lumeskulptuuride ehitamise võistluse. Päästeamet lubas abistada veega, Teedevalitsus lume kohaletoimetamisega. Ainult ilmataat hakkas õelutsema. Iga päevaga järjest rohkem sulav lumi muutus vesiseks ja halliks. Võistkondi registreeriti 8. Pärast loosivõtmist võis töö alata. Paaritunnise kaevamise, kinnaste vahetamise ja teejoomise järel võis märgata, et valmivad toredad lumekujud. Päästeameti poisid tegid liurajaga tuletõrjekiiври, Härma pood – suure suuga kala, lasteaed – liurajaga Katariina-Rosaalie. Võistkond “Lumekuninganna” valmistas kilpkonna, huvitav oli ka M ja P tehtud pugemise ja liulaskmisvõimalusega lamav karu. Kõige vaimukamaks peeti Stroiteli “vallavanema ajalehe lugemise kohta”

Nüüd on Tõstamaa vallas ka uhke välikäimla. Kuid meie saime palju odavamalt hakkama kui pealinna omad – tõestasid võistlusest osavõtjad.

(WC pott). Enn ja Karin lastega said kõige suurema lumehunniku. Nemad meisterdasid lumekuju nimega “Kevadel lume alt väljasulanud surnud hiir”. IV klass alustas draakoni tegemist, kui aga lõpuks valmis sai, selgus – hoopis vähk! Hilisemal ülevaatamisel avastasime nurga tagant Evelini võistlustöö “Sigaretikarp L&M”. Kuna üritus oli esmakordne, kuulus võit kõigile osalejatele, kes

kodust televiisori eest õue tulid ja toreda hommikupooliku veetsid. Suur tänu teile! Kahju ainult, et sulailm lastel kaua lumekujudel hullata ei lasknud.

Täname abilisi ja sponsoreid: Erich Niine, Ene Vahuvee, Evi Laanemets, Reet Rand.

Aita Lind

Tõstamaa Lasteaia juhataja

Mõtisklus

Lõppenud on aasta numbriga 2001. Vallalehe jõulunumbris on vallavanem traditsiooniliselt “mõtisklenud”, püüdes kokku võtta, milline oli aasta vallale. Et tänavune jõulueelne aeg oli kiire ega jätnud mõtisklemiseks aega, teen seda uue aasta algul.

Milline siis oli aasta 2001. Kindlasti igale vallaelanikule omamoodi. Kellel rohkem muret kui rõõmu, kellel vastupidi. Vallal ei olnud puudus probleemidest, samas oli põhjust mõne asja üle rõõmustada.

Tänapäevasele elule on iseloomulik, et keskendutakse rohkem probleemidele ja halvastiolevale ning positiivne ja

rõõmustav kipub jääma tahaplaanile. Vahel aitab Murphy seaduse meenutamine, et kunagi pole nii halb, et enam hullemaks minna ei saa. Kindlasti ei jõua siin kirjutada kõigest, seepärast olulisemad märksõnad.

Kohapealne elukvaliteet sõltub ettevõtlusest. Seda peaks olema nii palju, et töötada tahtjatel oleks jõukohast, eneseteostust ja äraelamist võimaldavat tööd. Möödunud aastal see Tõstamaal, nagu väheste eranditega kogu eesti maaelus, jätkuvalt nii ei olnud. Investoritel tasub investeerida ja ettevõtlikel inimestel tegutseda endiselt rohkem linnades, maal on asi seotud lisakulude ja probleemidega. Samas on tähtsad ettevõtja enda oskused ja teadmised muutmaks

tegevus tasuvaks ning soov tegutseda kohapeal. Tunnustust väärrib nende inimeste tegevus, kes seda on teinud. Olgu nimetatud OÜ Tõhela, OÜ Vermont Trade, Aiko talu, OÜ Tõstamaa Kaubandus, FIE Tomek Jaansoo ja OÜ Männiste möödunud-aastane tegevus. Positiivne on üle kümne elujõulise talu olemasolu, mis suudavad elatada oma peret ja anda tööd teistele. Mitmel peremehel-perenaisel on jätkunud jõudu ja tahtmist vedada ka külaelu. Tänuksõnad Udo ja Elsa Rannale Kavarust, Enn Rannale Kõpult, Aivar ja Milvi Rannale Pootsist, Tiina Paabule Ermistust, Andres ja Inga Kalbachile Tõhelast, Tiit Pildile ja Ülle Tammele Manijast. (järg lk 2)

(algus lk 1) Suurenes puhkemajandusega tegelejate arv. Tuntud turismitalude Maria, Riida ja Viruna kõrval on 7 uut üritajat. Märkimisväärne on apteegi uutesse ruumidesse asumine, kus apteekri ja omavalitsuse koostöös saadi jagu esialgu ületamatuna tundunud euronõuetest. Idee tasndil on veel õige mitmeid ettevõtlusprojekte, nende elujõulisust näitavad järgnevad aastad. Omavalitsus püüdis tõsiselt ettevõtmisi toetada lahendades maa-küsimusi, aidates leida sobivaid ruume ja lahendada nendega seotud probleeme, pidades läbirääkimisi võimalikke investoritega, reklaamides investeerimis- ja ettevõtlusvõimalusi, korraldades koolitusi, arendades infrastruktuuri jne. kuid senini on pingutuste tulemused olnud tagasihoidlikud. On nõrk lohus, et omavalitsuse tegevuse tulemusena pole majandussituatsiooni eriti kuskil muuta õnnestunud. Positiivsete näidete puhul on ikkagi tegemist pigem soodsa asukoha või erilise ettevõtjaga.

Omavalitsuse tegevuses püüdsime ka möödunud aastal täita võimalikult hästi oma kohustusi. Kitsaskohtade puhul pole põhiprobleemiks omavalitsuse korralduslik suutmatuse, vaid vahendite nappus, mille allikateks omavalitsusel on põhiliselt üksikisiku tulumaks, maamaks ja eraldised riigilt. Seepärast on enne kritiseerimist põhjust mõelda ka oma panusest. Mõistmatus võib viia näiteni, kus kodanik kritiseerib omavalitsuse suutmatust veevärgi arendamisel, olles samas ise osanud naaber-valdadest poole madalamate veehindade juures (3.50 m²) kasvatada üle kahetuhandekroonise võla.

Omavalitsuse majandustegevuses olid kommunaalvõlad ka möödunud aastal suur probleem. Ots-otsaga kokku tulemine välistab investeerimise ja raske on teenuse kohatist halba kvaliteeti selgitada korrektsele maksjale. Näiteks enne jõule saadud praakkütuse asemele oleks tulnud nõuda uus, seda ei saa aga teha kütuse müüjale võlgu olles. Arvan, et munitsipaalosaühingu majandamine üle saja tuhandese võlga on pigem suutlikus kui suutmatuse. Eelpool tsiteeritud seaduse põhjal võib

rõõmustada: mõni aeg tagasi olid võlad poole suuremad.

Möödunud aastal haldas vallavalitsus esmakordselt Munalaiu sadamat ja õnnestus toime tulla ilma suuremate probleemideta.

Igal koolipäeval on õpilasringide kogupikkuseks 202 km ja tundub, et leidsime möödunud aastal korralduslikult optimaalse variandi.

Teede osas tundub kohati, et mitmed vallakodanikud on võtnud oma ülesandeks kiruda teede olukorda. Teostuselt ei ole midagi võimatut teede igakülgse korrashoiuse, asfalteerimise, liivatamise jne. Küsimus on jällegi selles, et kohalik maksumaksja ei suuda seda kinni maksta. Julgen väita, et langenud liikluskoormuse, pinnaseolude ja omal ajal majandi poolt tehtud investeeringute tõttu on vallateed suhteliselt heas korras. Oleme püüdnud ära teha korralised teehooldustööd ja hädavajaliku remondi. Möödunud aastal vedasime vallateedele 2500 tonni purustatud kruusa.

Keskkonnatehnilistest objektidest remonditi Tõhela biopuhasti ja rajati Paadremaa jõe kalatrepp. Tulevikku suunatud projektina oli positiivne kolme valla ühistegevusena Sihtasutuse Kihnu Väina Merepark asutamine.

Mitmesuguste projektidega kokku õnnestus möödunud aastal valda tuua ligemale 1 miljon krooni ja Tõstamaa keskkoolile investeringuna 3,2 miljonit krooni, mis on suur toetus ja hea tulemus.

Lastega seonduva poolelt oli rõõmustav 13 uue vallakodaniku sünd, kelle vanematele andsime aasta lõpus üle valla hõbelusika ja väikese toetuse. Efektiivselt töötab lasteaed, kus suutsime teenuse hinna vanemate jaoks madalal hoida. Rõõmustab, et suutsime remontida taas jupi Tõstamaa koolimaja ja ehitada välja õpilaskodu. Vaadates algava aasta eelarvenumbreid, tuleb tõdeda, et ebapopulaarsed ümberkorraldused valla hariduskorralduses olid õigeaegsed ja mõõdapääsmatud. Hea, et koostöös Pärnu linnaga saime õppetööd jätkata Pootsis. Hariduse sisust rääkides julgen tunnustusena kooliinimeste tööle väita, et õpilane, kes ise õppida soovib, saab nii Pootsis

kui Tõstamaal hea hariduse. Huvihariduse võimalused täienesid puhkpillistuudio tööle hakkamisega.

Kultuuri vallas on omavalitsuse ülesandeks eeskätt luua tingimused ruumide ja töötasude osas, ülejäänud peaks tulema täiskasvanute puhul piletituludest ja osavõtumaksudest. Tõstamaa ja Tõhela rahvamajades on tegevuseks normaalsed tingimused. Kui soovitakse mõnda ringi või tegevust, on eelduseks ikkagi endi initsiatiiv ja mitmeid kordaläinud üritused toimusidki nii. Tunnustusena Tõhela kultuurielu vedajatele oli külakoosolekul korraldatud küsitlusel enamik sealtkandi inimesi kultuuri-eluga rahul. Samuti toimus mitmeid huvitavaid üritusi Pootsis. Esmakordselt olid möödunud aastal vallaeelarves vahendid nn. kohaliku kultuur-kapitali näol omaalgatuse toetuseks ja asi õigustas. Oma koha on võitnud vallapäevad, mis ka möödunud aastal paljude inimeste toetusel korda läksid. Eraldi tootsin Tuberkuloosid kontserdi, mille omal initsiatiivil korraldas projektina õpilane Pille-Riin Talvar ja mis läks korda

Sotsiaalpoolelt on hea aidata tõsist abivajajat, kes ka ise ennast aidata püüab. Rumal tunne on maksta toetust eluasemekulude katteks, kui inimene seda ikkagi ära ei maksa. Paraku võimaldavad meie hummaansed seadused mõnedel toetuse saajatel käituda pahatahtlikult.

Vallas tegutseb mitmeid asutusi, kelle tegevuse ja teenustega oleme harjunud. Kaubandus, kohvikud, teemeistrijaoskond, päästeamet, politsei, perearst, apteek, postkontor on eluliselt vajalikud ja osutatavad teenused parenesid ka möödunud aastal. Neile kõigile tahaks soovida edu 2002. aastal. Paraku sõltub teenuse kvaliteet siingi suuresti tarbijate maksujõust.

Tunnustust väärivad kõik inimesed, kes vaatamata raskustele vallas on oma koha leidnud, eluga toime tulevad ja püüavad kohalikku elu edendada. Neid inimesi on palju. Soovin, et 2002. aastal oleks neid veelgi rohkem ja aasta lõpus tagasi vaadates võiksime kõik tõdeda, et kordaminekuid ja rõõmustavat oli rohkem kui muret.

Toomas Rõhu
vallavanem

2001. aasta viimane volikogu istung toimus 27. detsembril.

Päevakorras oli 5 punkti.

1. INFOMINUTID

Vt. vallavanema "mõtisklus" käesolevas lehes.

2. 2002 LISAEELARVE

KINNITAMINE

Ettekandja pearaamatupidaja

Karin Randmäe

Riigieelarvest funktsioonide täitmiseks ja kirjutatud projektidest on 2001. aastal laekunud täiendavad summad, mis eelarve koostamisel ei olnud teada ja tuleb vastavalt vallaelarve seadusele võtta tuludesse. Täiendavalt võeti tuludesse lisalekumised (vt. tabel).

3. 2002. AASTA EELARVE-PROJEKTI LUGEMINE

Ettekandja pearaamatupidaja

Karin Randmäe

Vallavalitsuse poolt on koostatud eelarve esialgne projekt. Kuna riigieelarve oli istungi toimumise ajal kinnitamata, ei olnud selge valla tulubaas riigilt laekuvate summade osas. Esialgse projekti kohaselt vähenevad 2002. aastal riigi poolt eraldatavad vahendid, mille vastu on omavalitsused läbi Eesti Omavalitsuste Liidu väljendanud protesti ja mille pärast on väljendanud muret ka president ja riigikogu opositsioon. Tõstamaa vallas on eeldatav vähenemine ca 350 000. Vallaasutuste juhid on esitanud oma eelarve-taotlused, mille põhjal on tuludekulude vahetegur ca miinus 800 000. Järgmisele volikogule esitab vallavalitsus tasakaalu viidud tuludekulude projekti.

4. PIIRATUD KALAPÜÜGIÕIGUSE TEOSTAMISEKS ALA MÄÄRAMINE

Ettekandja arendus- ja keskkonnanõunik *Raine Viitas*.

Käesolevast aastast väljastab piiratud vahenditega kalapüügilube taas Tõstamaa vallavalitsus. Volikogu pädevusse kuulub otsustamine, millise territooriumi elanikele laiendatakse piiratud vahenditega kalapüügiõigust. Lube väljastatakse rannäärsete kinnistute omanikele, kuid ringi on võimalik laiendada rannakülade või ka kogu valla elanikele.

Volikogu otsustas, et piiratud kalapüügiõigusega püügilube väljastatakse püügivahendite piirav

NORRA KEELE SIHTFINANTSEERIMINE	34 375	projekt
HARIDUSE LISATULU	255 400	
MAJANDUSTEGEVUS	74 270	
LAEKUMINE TEISTELT VALDADELT HARIDUSELE	95 000	
KOHALIKU ALGATUSE PROGRAMM	3 500	projekt
HARIDUSELE TÄIENDAV TOETUS MAAVALITSUSELT	236 300	
TUGIPERE	32 211	
TOIMETULEKUTOETUS	333 697	
MANIJA LIINIPAADI SIHTFINANTSEERIMINE	99 154	
MUNALAIU SADAMA SIHTFINANTSEERIMINE	184 500	
LASTEAIJA KOOLITUSE SIHTFINANTSEERIMINE	6 100,00	
ÕPPELAENU KATE	5 257	
TIIGRIHÜPPE PROGRAMMI SIHTFINANTSEERIMINE	25 000	projekt
PIIMANINA PROGRAMM	14 557	
VEEPROGRAMM	80 000	projekt
ENERGEETIKA ARENGUKAVA	74 000	projekt
MANIJA TEE EHTITUSE SIHTFINANTSEERIMINE	198 000	projekt
KÕURIKUTE SIHTFINANTSEERIMINE	5 000	
KOKKU	1 756 321	

ulatuses kogu valla elanikele vastavalt esitatud taotlustele. Kalandusküsimustes võtab keskkonnanõunik kalureid vastu igal neljapäeval.

5. MAAMAKSUST

Ettekandja maakorraldaja

Helle Vahemäe

Eestis moodustub maamaks protsendina maa maksustamise hinnast. Maa hind määratakse korraliste hindamistega (iga 5 aasta tagant), mis viidi riigi maa-ameti poolt läbi möödunud suvel. Hinna määramisel võeti aluseks maaga sooritatud ostumüügitehingute hind. Korralise hindamise tulemused avalikustati septembris, ettepanekuid ja proteste sai esitada kuni 10. oktoobrini. Tõstamaa vallas esitati 15 protesti ja enamus neist rahuldati maa-ameti poolt. Hindamise tulemusena tõusid haritava maa ja metsamaa hinnad, langes õuemaa hind. Nüüd on vallas haritava maa hinnaks vastavalt maa hindepunktidele 500 kuni 2300 (seni 500 kuni 1900 kr.) krooni hektari kohta. Metsamaa hektari maksustamishind on senise 2800 kr/ha asemel 3700 kr/ha. Õuemaa maksustamishind 6 kr/m² senise 8 krooni asemel. Kõige enam kallines rannikuala Vaistest Väratini, kus tuleb esimese hektari maamaks 1200 krooni sõltumata maa sihtotstarbest ja kõlvikust ja iga järgmise hektari eest 40 krooni.

Volikogu pädevusse kuulub maksumäärade (%) kinnitamine. Kuna maamaks on omavalitsuse üks suuremaid tuluallikaid (2001 aastal 1,2 milj.), tähendab vähendamine omavalitsuse tulubaasi vähenemist ja seega ka osutatavate teenuste vähendamist, tõstmise aga täiendavat kulu maaomanikele.

Volikogu otsustas maksumäärade mitte muuta. See tähendab, et Tõstamaa vallas on maksumääradeks õue-, metsa- ja muu maa eest 2% maahinnast ja kasutuses oleva haritava ja loodusliku rohumaa eest 1% maahinnast.

Maksuteatistatud jõuavad maaomanikeni veebruarikuu jooksul.

Tõstamaa valla vapimärkide väljaandmine

Alates 1999. aastast antakse Tõstamaa valla kõrgeima tunnustusena volikogu otsusega välja valla vapimärke eriliste teenete või elutöö eest Tõstamaa arengule kaasaaitamisel.

Senised vapimärgi omanikud on Endel Tõnisson, Andrei Udu, Vaike Hang, Õilme Vaarmaa, Ants Pirso ja Heimar Rand.

Vapimärgid antakse välja vabariigi aastapäeval ja kandidaate võivad esitada nii üksikisikud kui ettevõtted ja organisatsioonid. Tänavused ettepanekud palume saata 28. veebruariks valla kantseleisse.

Prüгимägi ametlikult suletud.

1.oktoobril hakkas kehtima vabariigi valitsuse määrus, mis näeb ette nõuetele mitte vastavate **prüгимägede sulgemise**. Kui paluda nende kasutuse pikendamist (mida volikogu ka palus), siis sellest kuupäevast oleks pidanud hakkama prügi kaaluma, andma inimestele tšেকে, palkama valvuri, paigaldama aia jne. Meie avaldust aga ei rahuldatud.

Mida siis teha?

Vastavalt jäätmeseadusele on prügi mahapanek selleks mitte ettenähtud kohta keelatud. Tõstamaa vallas on prüгимägi ametlikult suletud. Iga inimene peab prügi andma üle vastavaid teenuseid osutavale ettevõttele. Järgmisel volikogul tehakse juba ka parandused Tõstamaa valla jäätmekäitluse eeskirja, kus lisaks aleviku elanikele peab prügiveedu, so olmejäätmete vedu, korraldama iga majapidamine. Lahendust pakub meie valda teenindav Ragn-Sells, kes pakub erinevas suuruses konteinereid erineva hinnaga. Kõige väiksem konteiner on 0,14 m³ ja maksab ca 62

krooni, juba suurem konteiner 0,6 m³ maksab 109 krooni. Mitme majapidamise peale see ei ole palju, aga prügi saab minema. Prüгikaste tühjendatakse 1 kord kuus. Täpseid hindu saab küsida ja juba ka lepinguid sõlmida Pärnus nimetatud firmaga, tel 34677.

Kuhu panna teised jäätmed peale olmejäätmete?

Kastnas, Tõhelas ja Pootsis on olemas konteinerid, kuhu saab panna klaasi, alumiiniumpurke ja plastikpudeleid. Neid kõiki kasutatakse õnneks väga hoogsalt ja sihipäraselt. Tõstamaa ja Pootsi poes saab ära anda ka patareisid.

Tõstamaale on kavas selleks kevadeks paigaldada jäätmete kogumiskeskus. See on Tõstamaa katlamaja juures väike katusealune, kus on erinevad märgistatud konteinerid. Sinna saab panna järgmisi jäätmeid:

1. Puidujäätmed
2. Paber
3. Vana metall ja kodumasinad
4. akud
5. kiled
6. vanad õlid ja värvid

Aastas korra tahaks vallale tiiru peale teha, et kokku koguda vanad televiisorid, päevavalguslambid, ravimid, happed, mürgid, suuremate mõõtmatega jäätmed. Sellest nädalast või päevast teatame kohalikus ajalehes kindlasti ette.

Kõigepealt on kavas nn jäätmekeskus rajada Tõstamaale, et näha, kui aktiivselt ja sihipäraselt inimesed seda võimalust kasutavad ja kas kulutused sellele tasuvad end ära. Selline olukord peaks rahuldama meie tingimusi, töö käigus saab hädavajalikke konteinereid juurde muretseda ja töökorda muuta. Prüгимäele läks viimastel aastatel ca 20 t jäätmeid, uute nõuete juures prüгимäe säilitamine läheks kõigile aga veelgi kallimaks.

Tahaks kõigile südamele panna, et metsa alla ei tohi prahti panna mingil juhul. Vallatöötajad koos keskkonnainspeksiooni ja politseiga pööravad sellele ka tavalisest rohkem tähelepanu.

keskkonna- ja arendusnõunik
Raine Viitas

Elame, kuid ei maksa!

Et meid ei süüdistataks liigeses Tõstamaa kesksuses, alustaks seekordset võlglaste lugu väljaspoolt Tõstamaad. Miks mitte Selistest. Summad, mida tuleb seal maksta, ei ole kuigi suured, aga elanikud süstemaatilise maksmata jätmisega on suutnud need päris suureks kasvatada:

Maire Miemis	1509.40
Merike Miemis	1519.20
Helmut Kiveste	2677.50
Aili Merila	1370.20
Sirje Laan	2268.00
Ly Ristal	2652.30
Aivar Kiveste	2791.80

Kui arvestada, et selles elamus on 8 korterit ja üks neist seisis pikalt tühjana, tundub nagu on sõlmitud kollektiivne kokkulepe - mitte maksta. Edasi Pootsi:

Silja Rätsep	2917.30
--------------	---------

Kairo Sutt	2299.50
Elmar Kullerkupp	2284.80
Sirlin Pert	1684.20
Urmas Laine	1540.80

Sellest nimekirjast Silja Rätsep ja Elmar Kullerkupp pole üldse võimelised aru saama, mis on üür ja miks peab seda maksta.

Tõhelas on kaks problemaatilist klienti:

Aivi Kuusik	3425.10
Anneli Idvand-Ärmpalu	2273.75

Kodanik Idvand-Ärmpalul oli probleem selles, et temal pole arvet, mille alusel maksta. Sai väljastatud arve, see aga pole maksmist kiirendanud. Võib-olla peaks teenuste osutamise neile lõpetama?

Tõstamaa võlglaste nimekiri on nagu muinasjutu lohe, raiud ühe pea maha kasvab kärmelt uus asemele, s.t. kui

oled ühe võlglasega jõudnud mingi lahendini, tekib varsti uus.

Anna Reinart	10651.95
Maire Miemis	8655.50
Helgi Heindla	6406.80
Malle Maruse	4831.15
Hilka Põltsam	3704.25
Mare Pervuškina	3681.50
Maarika Somelar	2392.85
Õnne Sireli	2127.00
Janis Soonisoo	2055.60
Õie Vaaks	1749.00
Ellen Laas	1571.40

Kommentaariks eelneva nimekirja kohta võiks märkida, et Maire Miemis tahab pidada koguni kahte korterit suutmata kummagi eest maksta, Ellen Laas aga ootab lotovõitu, et maksta ära oma võlgnevus. Kui ta siiani võitnud pole, äkki ei võidagi?

SuFe

Kohalik kultuurifond

Tõstamaa vallas alustab nüüd juba teist aastat oma tööd kohalik kultuurkapital. Valla eelarvest on eraldatud raha erinevate kohalike kultuuriürituste, külaelu arendustegevuse jaoks. Raha on võimalus küsida kõigil, kes tahavad midagi oma küla jaoks ära teha – erasikud, asutused, ettevõtjad. Kindla vormi järgi tehtud avaldus tuleb saata vallavalitsusse enne üritust kindlateks kuupäevadeks: 25. jaanuar, 25. märts, 25. juuni ja 25. september. Taotlusvormi saab valla interneti koduleheküljelt või vallavalitsusest. Taotlused vaadatakse läbi valla

kultuurkomisjoni poolt, misjärel vallavalitsus sõlmib toetuse saajaga lepingu. Toetuse maksimaalne suurus on 2000 krooni, nõutav on oma- või kaasfinantseering.

Eelmisel aastal said toetust 12 projekti kogusummas 12 806.-

Infot taotlemise kohta saab vallavalitsuse tel 96180, keskkonna- ja arendusnõunik **Raine Viitaselt**.

PROJEKT	PROJEKTIJUHT	TOETUS
Kodulooliliste materjalide korrastamine	Harvet Toots	540.-
Aeroobikahooaja 2001 lõpuüritus "Aeroobika erinevad stiilid"	Ene Lehtsalu, Kairi Kuur	1540.-
Laste lahtine sumoturniir "Tõstamaa Open 2001"	Kairi Kuur	1120.-
Manija küla talud ja elanikud pildis aastal 2001, 2 projekti	Ülle Tamm	2126.-
Teatripäev	Eve Rõhu	400.-
VI Kõpu külapäevad	MÜ Kõpu Arenduskeskus, Enn Rand	2000.-
Ekskursioon Vargamäele raamatukogude lugejatele	Silvi Rand, Lea Rannik	1000.-
Kalmistupüha	EELK Tõstamaa maarja Kogudus	580.-
Tõhela ajaloovaldiku koostamine	Silvi Rand	1000.-
Soparalli "Pootsi Jõle" 2001	Reet Rand	500.-
Tõhela laste jõulupäev	Inga Halme	1200.-
Pootsi külade jõulupidu	Elfi Vool	800.-
KOKKU		12 806.-

Kihnu Väina Merepargi esimene aasta.

29. jaanuaril 2002.a. täitub üks aasta Sihtasutuse Kihnu Väina Merepark asutamisest. Üks aasta on ühtaegu nii pikk kui ka lühike aeg ning täpselt õige hetk teha esimesi kokkuvõtteid sellest, mida siis esimese aastaga saavutatud on.

Üheks peamiseks edusammuks, mis tehtud, võiks lugeda laiemat tunnustamist ja tuntust, mis Pärnumaa piiridest kaugemalegi ulatub. Selle näiteks on Keskkonnaministeeriumi poolt tulnud kutse osaleda Lääne-Eesti Biosfääri Kaitseala reformimisel. Selle tulemusena saab ka merepark loodetavasti juba lähiaastatel biosfäärikaitseala staatuse. Sellest, mida biosfäärikaitseala kaasa toob, kirjutatakse juba täpsemalt edaspidi, kuid peamiselt on selleks laienenud võimalused kohaliku arengu ning väike-ettevõtluse toetamiseks. Kindlasti ei too see aga kaasa täiendavaid piiranguid või keelde igapäevasesse ellu. Aga sellest kõigest juba edaspidi.

Kohapealsetest üritustest on toimunud turismiettevõtluse päev ning erakordselt populaarseks kujunenud lihavesik kasvatus õppepäev. Loodetavasti jäid kõik, kes neil üritustel osalesid, nendega ka rahule. Juba sel kevadel on plaanis õppepäevade korraldamisega jätkata

ning võibolla viia huvilisi ka tutvuma teiste piirkondade kogemustega.

Lisaks korraldame koos Pärandkoosluste Kaitse Ühinguga Raespa puisniidu puhastustalgud. Kuigi neil osalesid peamiselt Tartu ja Tallinna ülikoolide tudengid, jäid kõik toimunuga väga rahule ning juba sel kevadel on plaanis Raespa puisniidu korrastamisega jätkata.

Tähtsal kohal on selle aasta töodes olnud merepargi loodus ja kultuuri-pärandi uurimine ning säilitamine.

Koos Eesti Põllumajandusülikooliga alustasime koostööd 'kihnu lamba' uurimiseks. Selle eesmärgiks on ühelt poolt selgitada, kas Kihnus on veel säilinud Eesti aborigeeni maalamba järglasi ning teisalt loodame saada vastust küsimusele, kas Kihnu lammastel võiks olla liigsest sugulusest tingitud pärilikke haigusi. Juhul kui selgub, et Kihnu lammastel on tõesti maalamba järeltulijaid, siis on juba järgmiseks etapiks hakata taotlema tema kasvatamiseks toetusi analoogiliselt Eesti maatõugu veise ja hobusega.

Tartu Ülikooli tudengid ja õppejõud kirjeldasid juulikuus Manija saare taimestikku. Nende andmete abil on võimalik öelda, kuidas on mõjunud niitude karjatamise ja niitmise lõppemine taimestiku mitme-

kesisusele. Selleks, et veel säilinud traditsioonid püsiksid ja nendega teised tuttavaks saaksid, filmis telesaate Osoon võttegrupp Kihnu saarel, kuidas toimub puis- ja rannaniitude majandamine traditsioonilisi võtteid kasutades.

Lisaks on alustatud Manija saare külakeskusesse saare looduse kohta väljapaneku koostamisega, viitade ja infostendide valmistamisega, keskkonnapäevade korraldamisega Varbla, Tõstamaa ja Kihnu koolides, Lao linnujaama korrastamisega ja muuga, mille loetlemine siinkohal pikaks läheks. Kindlasti tahaks mainida, et juba 2.veebruari toimus merepargi aastapäeva ning rahvusvahelise märgalade päeva tähistamiseks Pootsi koolimajas pidulik koosolek, kuhu on kõik merepargi elanikud osalema kutsutud.

Kokkuvõtteks võib tõdeda, et esimene aasta on Sihtasutuse Kihnu Väina Merepark tegevuses olnud küllaltki edukas ja selle jooksul on pandud alus organisatsiooni ning merepargi kestmisele loodetavasti aastakümneteks kui mitte sadadeks.

Kõigile vallaelanikele edukat 2002. a. soovides,

Heikki Luhamaa

SA Kihnu Väina Merepark juhataja

TÕHELA LASTE JÕULUPIDU

29.detsembril korraldas Tõhela Külaselts kohalikus rahvamajas lastele jõulu- ja aastalõpupeo, mis kestis terve päeva. Lapsi oli kohale tulnud üle kolmekümne, lisaks trobikond haukuvaid neljajalgseid lastesõpru, kes kahjuks pidid ukse taha ootama jääma.

Ürituse initsiaator Inga Halme oli hoolitsenud nii materiaalse poole kui hea tuju eest. Rahvamaja perenaine Siivi Kiirats toimetas kaminasaalis laudu kattes ja pidulistele lõbusat muusikat valides. Kohal olid Tõhela lastele oma kohaliku kooli ja lasteaia aegadest tuttavad tädid ja kasvatajad-õpetajad Maire Seppama, Kirsti Talu, Aidi Lellsaar, Piret Volgerad ja Karin Reinson, kes aitasid piparkooke küpsetada ja korraldasid mängu.

Algul kogunes seltskond köögipoolele, kus igaüks sai tainast õhukeseks rullida ja piparkooke vormida. Hiigelpaaditüüed kooke ahju sätitud, suunduti suurde saali. Saali nurgas olid õled nagu muiste, sest muistsete jõulukommete tutvustamine praegustele lastele oligi üks ürituse eesmärke. Meisterdasime õlgedest kaunistusi: pärgasid, päkapikke, palle ja riste, milline idee just kellelegi meeldis. Riputasime need üles rahvamaja aknale, kuhu nad jäid omamoodi näitusena veel uueks aastaks.

Lastest moodustati kolm võistkonda ja lahti läksid võistlused. Pärast möllati õlgedes, suuremad poisid tegid kukerpalle, väiksemad kilkasid ja pildusid õlgi lae alla. Niisugust möllu

vaevalt ükski ema kodus vaibal teha laseb, aga suures lagedas saalis tegi see emadelegi nalja. Magus lõhn köögist kutsus kõiki kaminasaali. Piparkoogid olid krõbedad, aga kõrvale pakuti veel banaani ja õuna, kommi ja mandariini ning

Tiiu Salu küpsetatud kringlit. Olime jõudnud kõike maitsta ja lobiseda ning mängudest hinge tõmmata, kui õuest kostus kuljustekõlin.

Hobusega kohale jõudnud Andres Kalbach kutsus kõiki saanisõidule. Esimene ring tehti kõige pisematele pidulistele, kes koos emmedega saaniteki alla sätiti, hobul lasti rahulikumalt sammu käia. Sõit tehtud, mindi sisse sooja teed jooma ja maiustusi sööma. Ikka uued kandikutüüed piparkooke ja komme ilmusid laudadele. Ja ikka uued saanitüüed lapsi läks koerte klähvimise ja kuljuste kõlina saatel sõidule. Hobu pidi ka kiiremat jooksu näitama, nii et saan tegi kohevas lumes ka mõne äkilisema jõnksu. See pakkus lastele nii palju lõbu, et kilkamist ja naeru oli kogu külatee täis. Poisid sidusid veel kelgud ree taha, et sõit põnevam oleks. Lõpuks tuli anda

Saanisõit läheb lahti.

puhkust nii hobusele kui permehele ja neilegi pakuti süüa-juua.

Suure saali põrandale oli lahti rullitud laiad ribad paberit ja valmis pandud värvid. Kõik kes soovisid, said nüüd pintsli kätte ja mõnusalt kõhuli või põlvili olles, võisid oma talvepildi joonistada ja uusaasta tervitusi kirjutada. Kokku moodustus suur ühine pilt, mis meenutas pannood.

Lühike talvepäev hakkas juba hämarduma kui nooremad lapsed koju tulid, aga vanemad jäid veel päris pimedani rahvamajja mängima ning tegid viimase kõige pikema saanisõidu ühest küla otsast teise. Kes soovis sai hobusega koduvärvasse.

Õhtul kodus oma jõulupuu all oli isadele palju rääkida ja õhinal meenutada. Oli tõesti tore pidu.

Tekst ja fotod:
A. Ärpalu-Idvand

Vanad pasunapuhujad, andke endast märku !

Novembris Tõstamaa kooli õpilaste baasil taas ellu ärganud puhkpillistuudio on tänaseks jõudnud sellisesse arenguetappi, kus ärksamad noored võiksid hakata saama lisaks individuaaltundidele ka esimesi koosmängu kogemusi.

Kuivõrd pasunaid on Tõstamaa vahel puhutud ka varasematel aastatel, on neist aegadest kindlasti kogemustega pillimehi "ripakil". Umbes 20-aastaste generatsioonist omab siinkirjutaja üpris head ülevaadet, vanematest

tegijatest kahjuks eriti mitte. Peale mõningate külaajutude.

Puhkpillistuudio on soov kaasaatähta omaaegseid mängijaid. Esialgu ei teeks mingeid suuremaid plaane, kuid kui saaks kokku kümnekondki pillimeest ja mängiks sellesuvisel Pärnumaa laulupeol koondorkestriga kaasa mõnedki lood, oleks märk juba tõsiselt maha pandud. Edasi... kes teab, kuid praeguse tähtede seisu juures on omavalitsuse poolt kõik tingimused edukaks töötegemiseks loodud.

Esimest korda (siis veel ilma pillideta) võiksimise asja arutamiseks kokku saada kolmapäeval, 30.jaanuaril kell 17.30 seltsimajas.

Küsimustele võib saada vastuseid nende ridade autori kodusel telefonil 97 090 või mobiiltelefonil 053 906081. Samal numbril võiksid ühendust võtta ka need kunagised mängijad, kes enam pilli puhuda ei viitsi, kuid kellel kodus mõni pasun üleliia.

Mati Põdra,
Puhkpillistuudio juhataja

VOKIRATAS ÕNNITLEB

*Sul läbi käidud õitsvad kevadrajad
ja küpsed suveteed,
veel käia sügiskuldsed ajad,
et jätkuks tervist, õnne kauaks veel.*

18. jaanuaril
tähistas oma 85-
ndat sünnipäeva
üks "Vokiratta"
asutajaliige
ANNA RAIST.

Sellel suurel tähtpäeval külastas rühm VOKIRATTA liikmeid juubilari tema kodus, et ulatada sünnipäevalilled ja meenutada möödunut.

Nagu ikka, kui vanad inimesed kokku saavad, heietatakse mälestusi tehtud töödest, tuttavate elukäigust ja noorusaastatest. Seekord kuulasime huviga juubilari tagasivaadet oma elule.

Anna on sünnilt kihnlane. Tema isa, Georg Tungen, kes oli lõõtsa- ja viiulimängija, vahest pani kokku ka

mõne luuletuse, töötas rannasõidu-laeval "MIKA". Ema, Tatjana Loop, pidas talu. 1918.a. läks isa sõtta ja juba mõne kuu pärast saabus kurb surmateade. Ema jäi kahe lapsega üksinda talu pidama. Et üksinda talu pidamine oli raske, siis anti Anna ema õe Ada juurde kasulapseks. Ada elas Selistes. Tal endal lapsi polnud ja ta hoolitses Anna eest nagu oma lapse eest.

Selistes läks Anna ka 1934.a. leeri. Seal kohtus ta oma tulevase abikaasa ADRIANIGA. Adrian olevat oma tuttavatele poistele öelnud, et sellele rohelise kleidi ja valge kraega tüdrukule jäi kohe silm peale. Tutvus kestis segaste aegade tõttu tervelt 13 aastat ja abiellu vormistati alles 1947.a. Küsimusele, millega see Adrian sind ikkagi ära võlus, vastab Anna naerusädemetega silmades, et üks ikka hea jutuga.

1948.a. sündis poeg Hendrik. Elama asuti Juhani-Jüri tallu, kus Anna elab oma Adrianiga siiani.

Kogu Anna elu on möödunud rasket talutööd tehes ja karjafarmis.

1984.aastal hakkas Anna osalema folkloorirühma töös. Küllap oli raske pärast pikka kodust talutööd võtta jalgratas ja sõita igasuguse ilmaga paar korda nädalas laulu- või tantsuproovidele. Sageli olid ka bussireisid kaugematesse esinemiskohtadesse – Anna ei puudunud kunagi. Üsna tavaline oli, et ratta lenkstangide küljes kotis tõi Anna rühmakaaslastele värskeltküpsed peenleiba, mis koos võiga maitses võrratult.

Selle leiva hõrgutav maitse püsib meil kõigil suus siiani.

See lihtsa talunaise pikk ja töörohke elu on sügavat lugupidamist vääriv ja meiepoolne sünnipäevaõnnitlus on ainult osake sellest lugupidamisest.

PALJU ÕNNE!

"Vokiratas"

Hingesoojus ja küünlasära Seliste puukirikus.

"Me keegi ei näe oma saatust ette. Me ei tea ka seda, kes saab rikkaks ja kes peab tühja kõhtu kannatama. Kui hoolekandeesutused poleks väikese Charlie Chaplini ja ta pere eest hoolt kandnud, siis maailm ei oleks saanud naerda läbi pisarate. Nähes kinoekraanidel lastehalvatust põdenud lilliputist koomikut, mõistis igaüks, et oluks abi õigeaegne, oleks Charliest arenenud inimene, kel ei tarvitseks pöörata oma tragöödia naljaks. Kas aga siis oleks väikesest Charliest saanud, läbi oma kuulsate filmide, vaeste ja õnnetute lohutaja, kas siis oleks ikka täitunud ta unistus saada miljonäriks? Samas - ilma abita oleks ta surnud! Seepärast peaksime alati abivajajaid endi ümber märkama ja neid aitama. Võib olla praegusest kerjusepoisist, kui me teda aitame, saab kunagi tark ja mõistev peaminister või Eesti Vabariigi president. Ka andekas Charlie seisis kunagi üksinda Jõululaupäeval poe akna taga, igatsedes vitriinis olevaid apelsine. Poest visati ta välja vanemate võlgade pärast. Kuid Jumal armastas ka teda..."

On kahetuhanda esimese aasta Jõululaupäeva õhtu Seliste puukirikus. Jumalateenistusele on tulnud, küünlad käes, üle viiekümne inimese. Kirikusse ei ole ilusale välisilmele hoolimata suudetud sisse panna voolu. Pühakojas on temperatuur -23 C. Äsja lõppes kontsert kus esinejateks Katrin Kester ja Alex Trope ning luuletusi lugesid Kristjan ja Jakob Tomson. Eeloleva tekstiga "Charliest" kutsus härra Alex Trope kirikulisi kaasa mõtlema kõigi abivajajate peale. Siinjuures meenusid mulle need omakseteta külainimesed, kellele hommikul Jaaguranna Lillelaagri poolt väikesed jõulupakid viisime. Oli kuidagi kurb, et neid ja paljusid teisi haid ja toredaid inimesi ei olnud praegusel hetkel meiega, et pole olnud võimalust organiseerida nii tähtsale jumalateenistusele transporti. Kärelda pakase ja raskete teedolude tõttu jäid kindlasti paljud "hingest tulijad" koju. Kuid lootma peab, et kindlasti tuleb ka see aeg, kui Seliste puukirikus saab olema soojem ning erilisel tähtsate pühade puhul kergendatakse nende memmede-

taatide jalavaeva, kel jalg juba tõntsiks jäänud.

Vahepeal on kirikusse jõudnud Audru kiriku õpetaja Allan Kährik. Inimesed kuulavad hardunult, käes küünlad ja silmis küünlasära. Hingesoojus paneb unustama külma ja kuulama Jõuluevangeliumi veel järgnevagi tunni. Ka õpetaja Allan Kährik räägib vaestest ja nende aitamisest, meenutades isegi kodutuid prügmägedel. Jutlustades, et Jumal armastab ka neid ja samuti meid kõiki, ta aitab, kui me usume temasse ja palume abi. Kes koputab, sellele avatakse! (Joh.Ev) Erilise Jõulutundega lahkusid inimesed kirikust saades kaasa kirikuõpetaja õnnistussõnad ja sooja käepigistuse. Jaaguranna Lillelaager tänab kõiki kohaletulnuid ja soovib teile kõigile jõudu, jaksu ja tervist sel alanud aastal. Soovime samuti rohket osavõttu järgmisel meie korraldataval kirikuüritusel 25. märts - 7. aprill Suurel Ülestõusmispühade näitusel.

Jaak Tomson

Õnnitleme jaanuarikuu sünnipäevalapsi!

*Aeg voolab kui jõgi ja kaasa sind kannab.
Aeg juustele eluhõbeda annab.
Aeg kauneid aegu meelde toob
Ja sooja tunde südamele loob.*

Ida Jüris 98
Aleksander Kaja 89
Maria Esko 87

Anna Raist 85
Linda Sutt 83
Maria Kiirats 82
Armilde Itter 81
Elli Teras 74
Milda Rand 73
Velli Kuld 72
Lidia Peenoja 71
Heino Rand 70

Taimu Adams 65
Tõnis Jõgi 65
Heinar Altmäe 60
Alli Lasn 55
Väino Ojakallas 55
Hans Metsla 55
Aili Rand 50
Urve Merila 50
Elma Merimaa 50

Tervitame uusi vallakodanikke

Ilme Bestšastnaja – tütar **Reili** – 04.01.2002.a.

Nadežda Tagaküla ja Siim Kiisk –

poeg **Martin** – 25.12.2001.a.

Reedel 22. veebruaril algusega kell 21.00

Tõstamaa rahvamajas

TSELLULIIDI JA DEPRESSIOONI RAVI SEANSS

Ravi viivad läbi: **dr. Milling** ja **dr. Norman**

Saalis viibivatele patsientidele soovitatav meditsiiniline riietus (pidžaamad ja muu selline).

Parimate patsientide kostüümid saavad premeeritud!

Tantsuks

Audru Jõelaevanduse Punt

Piletid eelmüügist Tõstamaa raamatukogus:

11.- 16.veebruar 40.-

18.- 21.veebruar 50.-

Pilet kohapeal 70.-

Lähenemas on 2001. a. tuludeklaratsioonide esitamine. Selleks peab igal esitajal olema avatud isiklik hoiuarve pangas. Teineteise hoiuarvet saavad kasutada ainult seaduslikud abikaasad. Maksuameti inspektor palub seda kõigil teadmiseks võtta ja enne deklareerimist avada arve, kellel see siiani puudus. Kuupäevad, millal inspektor vallamajas on, teatatakse hiljem.

Kõik kodanikud, kes ei tööta vallaasutustes, aga on saanud tulu vallaasutustes töötamise eest või on müünud põllumajandussaadusi koolide, lasteaiade, hooldekodu sööklatesse, saavad tõendi vallavalitsuse raamatu-pidamisest.

Tõstamaa Lasteaia juurdeehitus saab

1. veebruaril **20 aastaseks**.

11.-15. veebruarini toimuvad sünnipäevaüritused.

11. veebr. – Lastehommik üllatusesinejate ja maiustustega

12. veebr. – Vastlapäev koos vanematega

13. veebr. – Lahtiste uste päev ja koduste mänguasjade päev

14. veebr. – Sõbrapäev, vanade fotode näitus, kontsert külalistele ja

endistele töötajatele.

Algus kell 16.00

Info tel. 96 144

Tõstamaa Vallavalitsus teatab, et alates 24. jaanuarist 2002.a. toimub Tõstamaa vallamajas maareformi seaduse § 23² alusel vaba metsamaa erastajate nimekirja väljapanek avalikuks tutvumiseks. Vastuväiteid nimekirja kohta võib esitada 10 päeva jooksul avalikustamise kuupäevast alates.

Helle Vahemäe, maakorraldaja, tel 96 260

**Tõstamaa
valla
ajaleht**

Toimetatus:

Lea Rannik Tõstamaa Raamatukogu

Alo Adler Tallinna Tehnikaülikool

Trükkitud OÜ Hansaprint

tel. 96 184

tel. 96 231

lea.rannik@mail.ee

alo.adler@mail.ee